

W okresie wrzesień-listopad 2024 r. (25.09, 2.10, 16.10, 31.10, 8.11) odbyła się seria spotkań członków Komisji ds. Instytutów Badawczych i Jednostek PAN Krajowej Sekcji Nauki z przedstawicielami Komisji Zakładowych działających w Instytutach Badawczych oraz Instytutach zrzeszonych w Sieci Badawczej Łukasiewicz przed planowanym spotkaniem z Ministrem Maciejem Gdulą, na których to spotkaniach przygotowywano dla Pana Ministra materiały (propozycję zmian do ustaw o Instytutach Badawczych i Instytutach Sieci Badawczej Łukasiewicz) oraz dane dotyczące Instytutów Badawczych (wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach oraz wiek i liczbę osób zatrudnionych).

Spotkanie z Podsekretarzem Stanu w MNiSW Panem Maciejem Gdulą w dniu 12.11.2024 r.

W dniu 12 listopada 2024 roku, w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, odbyło się spotkanie Ministra Macieja Gduli z przedstawicielami Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”. W spotkaniu uczestniczyło 6 przedstawicieli z ramienia KSN: Dominik Szczukocki – Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, Justyna Piwowońska – Przewodnicząca Komisji ds. Instytutów Badawczych i Jednostek PAN, Halina Jarząbek – Przedstawicielka Komisji Zakładowej w Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytucie Nowych Syntez Chemicznych w Puławach, Waldemar Kiszczak – Przedstawiciel Komisji Zakładowej w Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym w Skierniewicach, Rafał Wawer – Przedstawiciel Komisji Zakładowej w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach, oraz Andrzej Staniek – Przedstawiciel Komisji Zakładowej w Głównym Instytucie Górniczym – Państwowym Instytucie Badawczym w Katowicach.

Spotkanie dotyczyło ogólnej sytuacji jaka panuje w Instytutach Badawczych oraz Instytutach zrzeszonych w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Spotkanie rozpoczął Przewodniczący Dominik Szczukocki, który przedstawił Ministrowi osoby obecne na spotkaniu. Następnie przekazał List przewodni wraz z propozycjami zmian do ustaw o Instytutach Badawczych oraz o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Następnie głos zabrały osoby uczestniczące w spotkaniu.

Przewodnicząca Komisji ds. Instytutów Badawczych i Jednostek PAN – Justyna Piwowońska przedstawiła ogólne informacje dotyczące sytuacji w instytutach, a w szczególności: liczbę obecnie istniejących instytutów, listę ministerstw do których należą poszczególne instytuty, rozkład wiekowy w przykładowych instytutach, wielkość subwencji jakie przyznano instytutom w 2023 roku oraz średnie wartości wynagrodzeń.

Następnie głos zabrał Kol. Waldemar Kiszczak, który przybliżył ogólną sytuację jaka panuje w Instytucie Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach, jak również poruszył problem z pozyskaniem finansowania na badania naukowe.

Natomiast o problemie z pozyskaniem oraz utrzymaniem nowej kadry mówił Kol. Rafał Wawer, który wspominał również o odchodzeniu doświadczonych pracowników.

Następnie Kol. Andrzej Staniek mówi, że sytuacja finansowa i dotycząca stanu zatrudnienia zaczyna być krytyczna. Średnia praca zasadnicza, dla przykładu w Głównym Instytucie Górnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym, wśród pracowników naukowych wynosi ok. 4700 zł brutto, a wśród pozostałych pracowników jeszcze mniej, co w odniesieniu do płacy minimalnej jest niepokojące. Jest to przyczyną braku stabilności i wiąże się z dużym niepokojem, szczególnie dla młodszej kadry. Obecnie procent zatrudnionych w wieku do 39 lat to ok. 21% ogółu zatrudnionych.

Kol. Andrzej Staniek zaznaczył również, że potrzeba wsparcia finansowego na poziomie płacy minimalnej dla wszystkich pracowników naukowych wynika również z faktu, iż podlegają oni tym samym kryteriom oceny co pracownicy naukowcy uczelni. Oparcie funkcjonowania jedynie na projektach badawczych na dłuższą metę nie jest konstruktywne, a dodatkowo aby występować o projekt w przypadku instytutów badawczych wymagany jest znaczący poziom zaawansowania TRL 5, 6, 7. Jest tu więc konieczne prowadzenie badań własnych - rozwojowych. Ponadto ustanowienie instytutu badawczego jako Państwowego Instytutu Badawczego wiąże się z finansowaniem badań (co jest zasadne) dla metod już opracowanych i realizowanych przez instytut, co również nie rozwiązuje istniejącego problemu rozwoju naukowego i technologicznego.

Kol. Andrzej Staniek zaznaczył, że jeżeli nam – Polakom zależy, aby myśl naukowa, szczególnie dotycząca badań stosowanych, była rozwijana i wspomagała polską gospodarkę to konieczne jest podjęcie działań przez Sejm RP, Premiera i ministerstwa.

Po zaprezentowaniu naszych problemów Minister poparł nasze postulaty i zapewnił o skierowaniu ich do dalszej dyskusji.

Opracowanie:

Justyna Piwonońska

Przewodnicząca Komisji ds. Instytutów Badawczych i Jednostek PAN Krajowej Sekcji Nauki